

૦૧ : નીચે આપેલ પાંચ વિકલ્પોમાંથી કોઈ એક મુદ્દા પર ઓછામાં ઓછા ૨૫૦ અને વધુમાં વધુ ૩૦૦ શબ્દોમાં, યોગ્ય ઉદાહરણોનો આધાર લઈને નિબંધ લખો. (૨૦ ગુણ)

૧.૧ ક્રિપ્ટો કરન્સીનું ભવિષ્ય

૧.૨ યુધ્ધો અને માનવસમાજ : આંતરસંબંધો અને પરિણામો

૧.૩ નારીવાદ : લાભાલાભ

૧.૪ ભારતમાં ન્યાયતંત્રની અસરકારક કામગીરી માટે આવકાર્ય પગલાં

૧.૫ પાણી પ્રદૂષણની સમસ્યાઓ અને નિવારણ

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 20

૦૨ : નીચે આપેલ ત્રણ વિકલ્પોમાંથી કોઈ પણ બે પંક્તિઓનો આશરે ૧૦૦થી ૧૫૦ શબ્દોમાં વિચારવિસ્તાર કરો. (૦૫ ગુણ × ૦૨ પંક્તિઓ) (૧૦ ગુણ)

૨.૧ રોજિંદા કામ કેરું આ રચાયું મુજ પાંજરું; આંખ, માથું, કરી નીચાં, મારે ત્યાં નિત્ય બેસવું.
એની એ વાતને મારે ઘૂંટવાની ફરી ફરી; ટીપું યે રસનું ના કે રંગની ઝાંચ ના કશી.

– પ્રહલાદ પારેખ

૨.૨ પોતાનું કોઈ ન જુએ મૂળ, કોણ છે જીવ ને કોણ છે સ્થૂળ?
જીવનો કહીએ કયો દેશ? ક્યાંથી આવી કયો પ્રવેશ?
જાતો ક્યાં તે સમાશે જઈ? – અખા એ અજાણપ સર્વમાં રહી.

– અખો ભગત

૨.૩ ચલ મન મુંબઈનગરી, જોવા પુચ્છ વિનાની મગરી.
જ્યાં માનવ સૌ ચિત્રો જેવાં, વગર પિછાને મિત્રો જેવાં, નહીં પેટી નહીં બિસ્ત્રો લેવાં,
આ તીરથની જાત્રા છે ના અઘરી!

– નિરંજન ભગત

૦૩ : નીચે આપેલ ગદ્યખંડનો (૨૩૨ શબ્દો), મૂળ વિચાર જળવાઈ રહે એ રીતે લગભગ ૧/૩ ભાગમાં (૭૮ શબ્દો) સંક્ષેપ કરો. (૧૦ ગુણ)

વિષય પ્રથમ એક યા બીજી ઇન્દ્રિય ઉપર છાપ પાડે છે અને ત્યાર પછી જે જ્ઞાન ઉત્પન્ન થાય છે તે તદ્દન અસ્પષ્ટ અને સામાન્ય હોય છે. સાંખ્યપરિભાષામાં આ જ્ઞાન આલોચનમાત્ર કહેવાય છે. આ જ જ્ઞાનની નિર્વિકલ્પક અવસ્થા છે. આ રીતે ન્યાય-વૈશેષિકની પેઠે પ્રત્યક્ષની પ્રાથમિક યા નિર્વિકલ્પક અવસ્થામાં છૂટાછવાયા અને વિભિન્ન અર્થાત્ સંબંધ વિનાના વિશેષોનું જ્ઞાન થતું નથી. ત્યાર બાદ જ્યારે આ નિર્વિકલ્પ જ્ઞાન મન દ્વારા વધારે વિચારાય છે ત્યારે તે વધારે સ્પષ્ટ કે નિશ્ચયાત્મક થાય છે. તેથી તે સવિકલ્પક કહેવાય છે. આમ અહીં પ્રત્યક્ષ છૂટાછવાયા વિશેષોથી શરૂ થઈ તે બધાંના સમન્વયમાં પરિણમતું નથી, પરંતુ પહેલાં એક અવિભાજ્ય (અખંડ) તત્ત્વનું અસ્પષ્ટ જ્ઞાન કરી તેમાં પછીથી વ્યવસ્થા કે ક્રમ યોજે છે. વિષયની દૃષ્ટિએ આખી જ્ઞાનપ્રક્રિયા અહીં પૂરી થાય છે; પરંતુ ચિત્તવ્યાપાર (બુદ્ધિ)ની દૃષ્ટિએ પ્રક્રિયા પૂરી થાય તે પહેલાં બીજી બે અવસ્થાઓ હોય છે. પહેલી અવસ્થામાં અહંકાર દ્વારા અનુભવનો તે વિશિષ્ટ પુરુષમાં સંબંધ કરવામાં આવે છે. હવે જો આ પ્રત્યક્ષ કોઈ પ્રવૃત્તિમાં

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

પરિણમવાનું હોય તો બુદ્ધિ વચ્ચે પડી કઈ ક્રિયા યા પ્રવૃત્તિ કરવી એ વિશે નિર્ણય કરી આપે છે અને એ માટે યોગ્ય કર્મોન્નિયોને સૂચનાઓ પહોંચાડી દે છે; પરિણામે કાં તો પ્રવૃત્તિ થાય છે અને કાં તો પ્રવૃત્તિ અટકી જાય છે. આમ બુદ્ધિ જીવાત્માના અધ્યવસાય યા સંકલ્પને સ્થાને છે. જ્ઞાનતંત્રના છેલ્લાં ત્રણ તત્ત્વો - બુદ્ધિ, અહંકાર, મન - માટે જો આપણે એક શબ્દ 'અન્તઃકરણ' વાપરીએ તો આપણે જોઈ શકીશું કે વિષય દ્વારા ઇન્દ્રિયો ઉત્તેજિત થતાં અન્તઃકરણ તેના એક યા બીજાં અંગો દ્વારા કેવી રીતે કાર્યશીલ બનતું હોય છે.

- અનુ. : પ્રો. ડૉ. કુ. ઇન્દુકલા હી. ઝવેરી

૦૪ :

નીચે આપેલ ગદ્યખંડની સઘન વાચના કરી પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો. (૨ ગુણ x ૫ પ્રશ્નો)

(૧૦ ગુણ)

વૃન્દાવનમાં, યમુનાને કિનારે બેઠા બેઠા સનાતન ઋષિ પ્રભુનામ રટી રહ્યા હતા. એ વખતે એક કંગાળ બ્રાહ્મણે આવીને ઋષિજીને ચરણે પ્રણામ કર્યાં.

સનાતને પૂછ્યું : "ક્યાંથી આવો છો, ભાઈ? તમારું નામ શું?"

બ્રાહ્મણ બોલ્યો : મહારાજ! બહુ દૂર દેશથી આવું છું. મારું દુઃખ વર્ણવ્યું જાય તેમ નથી. ઈશ્વરની આરાધના કરતાં કરતાં એક રાત્રિએ મને સ્વપ્નમાં જાણે કોઈ દેવ કહી ગયા : "યમુનાને કાંઠે સનાતન ગોસ્વામીની પાસે જઈને યાચના કરજે; તારી ભીડ એ ભલા સાધુ ભાંગવાના."

સનાતન બોલ્યો : "બેટા! મારી આશા કરીને તું આવ્યો, પણ હું શું આપું? જે હતું તે ફેંકી દઈને ફક્ત આ ઝોળી લઈને જ હું તો જગતની બહાર ચાલી નીકળ્યો છું. પણ હાં! હાં! મને યાદ આવે છે. એક દિવસ કોઈને દેવા કામ આવશે તેટલા માટે મેં એક મણિને પેલે ઠેકાણે રેતીમાં દાટી રાખેલ છે. જા ભાઈ! એને લઈ જા. તારું દુઃખ એનાથી ફીટવાનું. તને અખૂટ દોલત મળવાની."

પારસમણિ! આહા! બ્રાહ્મણ તો દોડતો દોડતો મુનિએ બતાવેલી જગ્યાએ પહોંચ્યો ને એણે રેતીમાંથી મણિ બહાર કાઢ્યો. પોતાના લોઢાના માદળિયાને જ્યાં મણિ અડકાડે છે ત્યાં તો માદળિયું સોનાનું બની ગયું. બ્રાહ્મણ તો આનંદમાં નાચવા લાગ્યો. ખૂબ નાચ્યો. મનમાં એણે અનેક મહેલમહેલાતો ખડી કરી દીધી. કેવા કેવા વૈભવો ભોગવશે તેની કેં કેં કલ્પનાઓ કરી લીધી. પછી થાકીને થોડો આરામ લેવા નદીકાંઠે બેઠો. યમુનાના પ્રવાહનું મધુર મધુર ગાન સાંભળીને એ શાંત બન્યો. ચોપાસ ફૂલો અને વૃક્ષોની શોભા નિહાળી પંખીઓના આનંદમય કિલકિલાટ સાંભળ્યા. સૂર્યાસ્ત સામે નજર કરી.

બ્રાહ્મણની એક આંખ આ સુંદરતા ઉપર હતી, બીજી આંખ હતી એના મનની પેલી મહેલાતો ઉપર. એનું મન ડોલવા લાગ્યું. એને સાંભર્યા ગોસ્વામી સનાતન. એને ઘણી ઘણી વાતો સાંભરી આવી.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

દોડતો દોડતો બ્રાહ્મણ સનાતનની પાસે આવીને એના પગમાં પડ્યો. આંખમાં આંસુ લાવીને ગદ્ગદ સ્વરે બોલ્યો : "અખૂટ સમૃદ્ધિ આપનાર મણિને જેણે માટી સમાન ગણીને આપી દીધો તેના ચરણની માટી જ મારે જોઈએ. આ મણિ ન ખપે." એમ બોલીને એણે નદીનાં ઊંડાં પાણીમાં મણિ ફેંકી દીધો.

મણિ દેનાર અને મણિ લેનાર બન્ને જીતી ગયા.

- ઝવેરચંદ મેઘાણી

પ્રશ્નો:

- ૪.૧ કંગાળ બ્રાહ્મણ ઋષિજી પાસે જાય છે. - આ નિર્ણયનું તમે કયું અર્થઘટન કરશો?
- ૪.૨ ઋષિજી બ્રાહ્મણને જે ઉત્તર આપે છે તેમાં એમનો જીવન પ્રત્યેનો કયો અભિગમ પ્રગટ થાય છે?
- ૪.૩ બ્રાહ્મણે આનંદમાં આવી કરેલાં નૃત્યની ઘટનાને સમજાવો
- ૪.૪ બ્રાહ્મણે મણિ નદીમાં ફેંકી દીધો. શા માટે?
- ૪.૫ લેખક કહે છે : મણિ દેનાર અને મણિ લેનાર બન્ને જીતી ગયા. - આ વિધાનનો અર્થ સમજાવો.

૦૫ :

(આશરે ૧૫૦ શબ્દો) (૧૦ ગુણ)

ભારતમાં ઓલિમ્પિકની સ્પર્ધા યોજનાર છે. આ સ્પર્ધામાં વિશ્વના ઘણા દેશો ભાગ લેનાર છે. ભારત સરકારના યુવા કાર્યક્રમ અને ખેલ મંત્રાલયના મંત્રીશ્રીનું સ્પર્ધામાં ભાગ લેનાર સૌ રમતવીરોનું સ્વાગત કરતું ઔપચારિક ઉદ્બોધન તૈયાર કરો. (આશરે ૧૫૦ શબ્દો)

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

૦૬ :

(આશરે ૧૫૦ શબ્દો) (૧૦ ગુણ)

વેપારના સ્પર્ધાત્મક વાતાવરણમાં ભારત સંચાર નિગમ લિમિટેડની સેવાઓને ઉત્તેજન મળી રહે એ માટે પ્રજા અભિમુખ સવલતોની જાહેરાત કરતું ભારત સરકારના સંચાર મંત્રાલયના કેન્દ્રીય મંત્રીશ્રીનું પ્રચાર માધ્યમો માટેનું નિવેદન તૈયાર કરો. (આશરે ૧૫૦ શબ્દો)

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

૦૭ :

(આશરે ૧૫૦ શબ્દો) (૧૦ ગુણ)

'મ ભ ત' સામયિકના તંત્રીશ્રીને સંબોધીને તમારી પસંદના ભારતીય સાહિત્યકારની સર્જનયાત્રા અને વિશેષોનો સવિસ્તર પરિચય આપતો શુભેચ્છાપત્ર તૈયાર કરો. (આશરે ૧૫૦ શબ્દો)

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

૦૮ :

(આશરે ૧૫૦ શબ્દો) (૧૦ ગુણ)

'ત થ દ' વર્તમાનપત્રના તંત્રીશ્રીને સંબોધીને વિદ્યાર્થીઓ શાળામાં ગણવેશ પહેરીને જ અભ્યાસ કરે એ નિયમનું તલસ્પર્શી વિશ્લેષણ કરતો ચર્ચાપત્ર લખો. (આશરે ૧૫૦ શબ્દો)

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKSકુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

૦૯ :

નીચે આપેલ ફોટોગ્રાફનું વિશ્લેષણ કરી તમારા રચનાત્મક નિરીક્ષણો વિગતે લખો.

(આશરે ૧૫૦ શબ્દો) (૧૦ ગુણ)

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKSકુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

૧૦ :

(આશરે ૧૫૦ શબ્દો) (૧૦ ગુણ)

તમે કચ્છના સફેદ રણની સપરિવાર મુલાકાત લીધી. તમને અનુભવાયેલી આ રણની સુંદરતા વિશે અહેવાલ લખો. (આશરે ૧૫૦ શબ્દો)

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKSકુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

૧૧ :

(આશરે ૧૫૦ શબ્દો) (૧૦ ગુણ)

બે મિત્રો 'અ' અને 'બ' ભારત સરકાર સંચાલિત આકાશવાણી અને ખાનગી માલિકીની એફ. એમ. રેડિયો ચેનલ્સ પરથી થતા પ્રસારણના ભેદ અને સામ્ય વિશે તુલનાત્મક ચર્ચા કરી રહ્યા છે. આ ચર્ચાનો સંવાદ વિગતે તૈયાર કરો. (આશરે ૧૫૦ શબ્દો)

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKSકુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

૧૨ :

આપેલ અંગ્રેજી ગદ્યખંડનો ગુજરાતીમાં ભાવાત્મક અનુવાદ કરો.

(૧૦ ગુણ)

It was disappointing not to have brought back in the evening some important statement, some authentic fact. Women are poorer than men because – this or that. Perhaps now it would be better to give up seeking for the truth, and receiving on one's head an avalanche of opinion hot as lava, discoloured as dishwater. It would be better to draw the curtains; to shut out distractions; to light the lamp; to narrow the enquiry and to ask the historian, who records not opinions but facts, to describe under what conditions women lived, not throughout the ages, but in England, say, in the time of Elizabeth.

For it is a perennial puzzle why no woman wrote a word of that extraordinary literature when every other man, it seemed, was capable of song or sonnet. What were the conditions in which women lived? I asked myself; for fiction, imaginative work that is, is not dropped like a pebble upon the ground, as science may be; fiction is like a spider's web, attached ever so lightly perhaps, but still attached to life at all four corners. Often the attachment is scarcely perceptible; Shakespeare's plays, for instance, seem to hang there complete by themselves. But when the web is pulled askew, hooked up at the edge, torn in the middle, one remembers that these webs are not spun in mid-air by incorporeal creatures, but are the work of suffering human beings, and are attached to grossly material things, like health and money and the houses we live in.

- Virginia Woolf

૧૩ :

સૂચના પ્રમાણે ગુજરાતી વ્યાકરણને લગતા પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો.

(૧૦x૨=૨૦ ગુણ)

૧૩.૧ : રૂઢિપ્રયોગોનો અર્થ આપી તેમનો વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

૧૩.૧.૧ હળદર ફટકડી કરવી

૧૩.૧.૨ સાતપાંચ ગણવા

૧૩.૨ : કહેવતોનો અર્થ સમજાવો.

૧૩.૨.૧ કોડાફાડ

૧૩.૨.૨ હાડ હસે ને લોહી તપે

૧૩.૩ : સમાસનો વિગ્રહ કરી તેની ઓળખ આપો.

૧૩.૩.૧ દ્વિદળ

૧૩.૩.૨ ચોખંડુ

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKSકુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKSકુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 20

- ૧૩.૪ : પંક્તિઓના છંદ ઓળખાવો.
- ૧૩.૪.૧ કાજળ તજે ન શ્યામતા, હીરો તજે ન શ્વેત, દુર્જન તજે ન વક્તા, સજ્જન તજે ન હેત.
- ૧૩.૪.૨ નાગરવેલની જેવી નાજુકડી નાર વાંકી, વાંકો એનો અંબોડો ને વાંકા એના વેણ છે.
- ૧૩.૫ : અલંકાર ઓળખાવો.
- ૧૩.૫.૧ એ ઘટા વચ્ચે થઈને એક પહાડની છોકરી પથરા સાથે રમતી દક્ષિણ તરફ દોડતી જાય છે એનું દર્શન થયું. અત્યારે તો એના પાત્રમાં પાણીનું નામ ન હતું.
- ૧૩.૫.૨ કૌમુદી સમી તું રમ્ય લાગતી, તું સમી કૌમુદીય, લોલલોચના.
- ૧૩.૬ : શબ્દસમૂહો માટે એક શબ્દ આપો.
- ૧૩.૬.૧ સૌના તરફનો સમાન ભાવ
- ૧૩.૬.૨ મનમાં ને મનમાં
- ૧૩.૭ : શબ્દોની જોડણી સુધારો.
- ૧૩.૭.૧ વ્રીહી
- ૧૩.૭.૨ સૌરશેનિ
- ૧૩.૮ : વાક્યોમાં જોડણી, વિરામચિહ્નો અને વાક્યરચનાની ભૂલો સુધારો.
- ૧૩.૮.૧ જોડણી અને વાક્યવિન્યાસની ખુબીથી પુર્ણ પરિચિત હોતા નથી.
- ૧૩.૮.૨ ડાંગળી ચશકી છે કે શું, ફાવે તેમ સુ બોલો છો.
- ૧૩.૯ : શબ્દોની સંધિ જોડો અને છોડો.
- ૧૩.૯.૧ શબ્દની સંધિ જોડો
ઐ + ઉક્તિ
- ૧૩.૯.૨ શબ્દની સંધિ છોડો
મયૂર
- ૧૩.૧૦ : વાક્યરચના અંગે આપેલ સૂચના મુજબ ઉત્તર આપો.
- ૧૩.૧૦.૧ પ્રશ્ન વાક્યમાં ફેરવો.
લોખંડ ગરમ છે.
- ૧૩.૧૦.૨ નિષેધ વાક્યમાં ફેરવો
એ લખી શકતો હતો.

CSM-1

7

8

CSM-1

1. Write an essay on any **ONE** of the following in minimum 250 to maximum 300 words. It must exhibit your grasp and critical understanding of the subject in the best possible individual style having originality of thought and expression. It must be well-argued piece of writing coherently and sequentially with observance of grammar rules.
 - I. How far do you agree that the Sedition Law needs to be changed? Suggest possible changes.
 - II. Express your views on the impacts of extreme automation turbocharged by the *Internet of Things* and the Industry 4.0.
 - III. National Education Policy - 2020 : Vision and Implementation.
 - IV. Silence as a way of communication.
 - V. Do you think that Nuclear War is looming large?
2. As the Director of BRTS Project in Gujarat, you are to monitor the timely completion of the project. Write a letter in about 150 words apprising the Chief Secretary, Government of Gujarat regarding the process achieved by your team in this direction.
3. Write a letter in about 150 words, to the editor of the newspaper reporting the event of inauguration of Madhuban Dam-based Astol regional water supply project, built at the cost of around INR 586 crore and *Nal se Jal* project worth INR 163 crore. The project is aimed at improving water supply in the region, boosting connectivity and enhancing ease of living.
4. On June 21st, your university organized an International Conference on the theme *Every man is a builder of a temple called his body*. As the organizing secretary of the conference, write a report of the event in about 150 words.
5. Carefully study the following graph/bar diagram about Government action to tame wheat prices, published in the *Times of India*, Delhi 15th May, 2022 and write a report in about 150 words.

Latest inflation data sparked action to tame wheat prices

Millers Alleged Traders Were Releasing Grains Only For Around 3 Days

6. Gujarat International Financial Tec (GIFT) city project is to be inaugurated in Ahmedabad. Draft an inaugural speech in about 150 words to be delivered on this occasion by the Prime Minister of India.
7. Write a précis of the following passage in about one-third of its original length.

If you ever go to Kanyakumari, remember to pay a visit to the Vivekananda Rock Memorial, which is a monument of great historical significance. The memorial stands tall and majestic on the island rock projecting from the ever-turbulent sea waters. It is a wonderful structure constructed in memory of Swami Vivekananda's arrival in Kanyakumari. The great saint

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 20

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 15

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 15

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 15

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 15

and philosopher and icon of the Indian youth Swami Vivekananda visited Kanyakumari in 1892. He stayed on one of the two natural rock projections and meditated deeply before he left for United States to participate in the Parliament of World's Religions. The memorial which is an initiative of the Vivekananda Memorial Trust, came into existence in 1970. It is today the one of the most visited tourist spots thronged by visitors from all over the world. The memorial is not only a historically prominent landmark, but it is also an architectural wonder. A true Sanyasi's realization was far above the religion and it was Nation first. In 1962, the people of Kanyakumari formed a Kanyakumari committee to build a memorial to Swami Vivekananda on the rock where he meditated. There were many obstacles against the construction of rock memorial. But in spite of all those, Shri Eknath Ranadhe succeeded in constructing the Vivekananda Rock Memorial with the funds from public, State Governments and Central Government. Kanyakumari is well-connected with almost all the major cities of Southern India and getting there is quiet easy. One can choose any mode of transportation – rail, road or air according to own preferences. Kanyakumari has a railway station and it is only 1.2 Km from rock memorial Ferry service. The nearest airport is in Thiruvananthapuram, capital of Kerala, which is at a distance of 86 Km from Kanyakumari. It is also connected with excellent network of roadways.

(299 words)

8. Read the following passage carefully and answer the questions that follow: (15 x 1 = 15)

After inventing dynamite, Swedish-born Alfred Nobel became a very rich man. However, he foresaw its universally destructive powers too late. Nobel preferred not to be remembered as the inventor of dynamite, so in 1895, just before a few years of his death, he created a fund to be used for awarding prizes to people who had made worthwhile contributions to humanity. Originally there were five awards: Literature, Physics, Chemistry, Medicine and Peace. Economics was added in 1968, just sixty-seven years after the first awards ceremony.

Nobel's original legacy of nine million dollars was invested, and the interest on this sum is used for the awards which vary from \$ 30,000 to \$ 125,000.

Every year on December 10, the anniversary of Nobel's death, the awards (Gold Medal, Illuminated Diploma and Money) are presented to the winners. Sometimes politics plays an important role in the judges' decisions. Americans have won numerous science awards, but relatively few literature prizes.

No awards were presented from 1940 to 1942 at the beginning of World War II. Some people have won two prizes, but this is rare: others have shared their prizes.

Questions:

1. The Nobel Prize was established in order to:
 - A. recognize worthwhile contribution to mankind
 - B. resolve political differences
 - C. honour the inventor of dynamite.
 - D. spend money

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 15

2. It implied that Nobel's profession was in:
 - A. Literature
 - B. Medicine
 - C. Economics
 - D. Science
3. In sentence 3, 'worthwhile' is closest in meaning to:
 - A. economic
 - B. prestigious
 - C. trivial
 - D. valuable
4. In how many fields are prizes bestowed?
 - A. 2
 - B. 5
 - C. 6
 - D. 7
5. All of the following statements are true EXCEPT:
 - A. Alfred Nobel became rich when he invented dynamite.
 - B. Alfred Nobel created awards in six categories.
 - C. Alfred Nobel left all his money for a noble cause.
 - D. Alfred Nobel made a great contribution to humanity.
6. Who invented dynamite?
7. How is the money required for Nobel awards managed?
8. When was the awards presentation ceremony disrupted?
9. What are the Nobel awardees presented with?
10. Is the selection process for Nobel awards fair and transparent?
11. Who have received most of the awards in science?
12. Which contribution of his did Nobel not want to be known for?
13. What has been done with the money originally donated by Nobel?
14. Find synonym to "predicted" in the passage.
15. Find an antonym for "frequent" in the passage.

9.

Do as directed:

(20 x 1 = 20)

Choose the correct answer from the given option and darken (●) the circle and also write the correct answer in the bracket (CAPITAL LETTER) as per sample given below:

Sample Ans.: (C) (A) ○ (B) ○ (C) ● (D) ○ (E) ○

1. _____ ninth chapter of the book is very interesting. This is _____ best book of elementary chemistry. (Fill in the blank with appropriate article)
 A. The, the
 B. The, a
 C. A, the
 D. A, a
 E. None of the above
2. _____ seat was taken. Five boys were seated on _____ bench. (Fill in the blank with appropriate adjectives)
 A. Each, every
 B. Even, all
 C. Every, each
 D. Each, each
 E. Every, every
3. Identify the correct option conveying positive meaning and is opposed to *none*.
 A. Few words in earnest will convince him. Few Parsees write Avestan correctly.
 B. A Few words in earnest will convince him. A Few Parsees write Avestan correctly.
 C. The Fewer words in earnest will convince him. The Fewer Parsees write Avestan correctly.
 D. The Fewest words in earnest will convince him. The Fewest Parsees write Avestan correctly.
 E. The fewer some of words in earnest will convince him. The fewer some of Parsees write Avestan correctly.
4. She _____ in the garden all morning. She _____ medicine for six months. I _____ long when there was a knock at the door. (Fill in the blanks with past perfect continuous tense)
 A. had being working, have hadn't being taking, had not been sleeping
 B. have had being working, being hadn't taking, had been not sleeping
 C. been working, have hadn't been taking, had been unsleeping
 D. have had working, have had not taking, have had not sleeping
 E. had been working, had not been taking, hadn't been sleeping.
5. You _____ a lot of junk food these days. He _____ therefore he is never satisfied. (Fill in the blanks with present continuous tense)
 A. are eating, is always complaining
 B. ought to be eating, ought to be always complaining
 C. are being eating, having been always complaining
 D. might been eating, might been always complaining
 E. must been eating, must been always complaining

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 20

6. Identify the correct sentence with correct underlined connecting words and necessary punctuations.
- A. We had an, unusual teacher hence we mastered the subject. The job was difficult nevertheless, we enjoyed working on it. He was pleased; with our performance in fact he was full of praises.
 - B. We had an unusual teacher; hence we mastered the subject. The job was difficult; nevertheless we enjoyed working on it. He was pleased with our performance; in fact he was full of praises.
 - C. We had an unusual teacher hence, we mastered the subject. The job was difficult nevertheless, we enjoyed working on it. He was pleased with our performance; in fact he was full of praises.
 - D. We had an unusual, teacher hence, we mastered the subject. The job was difficult nevertheless, we enjoyed working on it. He was pleased with our performance, in fact he was full of praises.
 - E. We had an unusual teacher, hence we mastered the subject. The job was difficult, nevertheless we enjoyed working on it. He was pleased with our performance, in fact he was full of praises.
7. Nothing is more precious than time. She can do no more. None can run faster than me. (Transform Assertive into Interrogative)
- A. Is anything precious than time? Can she do more? Can run he faster than me?
 - B. What is more precious than time? Anything more she can do? Who can run faster than me?
 - C. Is it precious than time? Is there more can she do? Can anyone run faster than me?
 - D. What is more precious than time? What more can she do? Who can run faster than me?
 - E. What as precious as time? What can she do more? Who can run fastest?
8. They were carrying the sick player off the room as smoke filled the room. (Turn into passive voice)
- A. The sick player was being carried off the room as the room was filled with smoke.
 - B. The sick player was carried off the room as the room was filled with smoke.
 - C. The sick player was being carried off the room as the room was filled by smoke.
 - D. The sick player was carried off the room as the room was filled by smoke.
 - E. None of the above
9. "I've got gypsies on my land for two years", said the farmer, "and they've given nobody any trouble; but now the Council has asked me to tell them to move on." (Put into indirect speech)
- A. The farmer told that he'd gypsies on his land for two years and they'd given nobody any trouble but then Council had asked him to tell them to move on.
 - B. The farmer said that he'd had gypsies on his land for two years and they'd given nobody any trouble but the Council had asked him to tell them to move on.
 - C. The farmer said that he'd gypsies on his land for two years and they'd given nobody any trouble but the Council had asked him to tell them to move on.

- D. The farmer told that he'd had gypsies on his land for two years and they'd given nobody any trouble but then Council asked him to tell them to move on.
- E. The farmer said that he'd had gypsies on his land for two years and they'd had given nobody any trouble but then Council asked him to tell them to move on.
10. To think of our meeting here! Were we sent into the world simply to make money? How can men die better than facing fearful odds? (transform into assertive sentences)
- A. It is strange that we meet here. We were not sent into the world simply to make money. Men can die better than facing fearful odds.
- B. It is strange that we meet here. We were sent into the world simply to make money. Men cannot die better than facing fearful odds.
- C. It is strange that we should meet here. We were sent into the world simply to make money. Men can die better than facing fearful odds.
- D. It is strange that we could meet here. We were not sent into the world simply to make money. Men cannot die better than facing odds.
- E. It is strange that we should meet here. We were not sent into the world simply to make money. Men cannot die better than facing fearful odds.
11. He must not be late, or he will be punished. You must either pay the bills at once or return the goods. We must eat, or we cannot live. (Transform the compound sentences into simple sentences)
- A. In the event if he is late, he will be punished. Failing prompt payment, the goods must be returned by you. We must eat for life.
- B. In the event of being late, he will be punished. Failing prompt payment, the goods must be returned by you. We must eat to live.
- C. If being late, he will be punished. In case if failing prompt payment, the goods must be returned by you. We must eat to live.
- D. In the event of being late, he would be punished. Failing prompt payment, the goods must be returned by you. We must eat for living.
- E. If being late, he would be punished. Failing prompt payment, the goods must be returned by you. We can eat to live.
12. My aunt lived on _____ ground floor of _____ old house on _____ River Thames. She was very much afraid of _____ burglars and always locked up _____ house very carefully before she went to _____ bed. (insert a, an, or the, if necessary)
- A. the, an, the, the, the, the
- B. a, the, the, ---, the, the
- C. the, an, the, ---, the, ---
- D. ---, an, the, the, the, ---
- E. the, the, ---, the, the, the
13. She was on _____ knees, scrubbing _____ kitchen floor. He was _____ horrible job; I wouldn't _____ like to be in _____ shoes. (insert appropriate determiners, if necessary)
- A. her, the, a, ---, his
- B. the, her, a, him, ---
- C. her, the, ---, ---, his
- D. the, the, ---, ---, my
- E. her, her, a, ---, the

14. Paul goes _____ school _____ you, doesn't he? How's his English getting _____?
I don't know. We're not _____ the same class. But he gets _____ other students all right. He has heaps _____ friends.
(Supply appropriate prepositions/adverbs, wherever necessary)
- A. _____, with in, in, with, of
B. to, with, on, in, on, off
C. for, by, on, in, with, of
D. for, with, in, in, on with, of
E. to, with, on, in, on with, of
15. If we say "The manager showed _____ us to our room," we mean that he led _____ us _____ the door. If we say "He showed _____ us the room," we mean that he entered _____ the room _____ us.
(Supply appropriate prepositions/adverbs, wherever necessary)
- A. to, _____, to, with, _____, with
B. to, _____, to, _____, in, with
C. _____, to, to, _____, in, with
D. _____, _____, to, _____, _____, with
E. _____, in, to, _____, into, with
16. Complete these sentences about the weather with a word from the list:
a. rain; b. sky; c. storm; d. snow; e. sun
- The _____ was beating down from a clouded sky.
 - The garden was blanketed with thick _____.
 - Outside, the _____ was absolutely bucketing down.
 - By lunchtime the _____ had clouded cover.
 - We sheltered in a barn to wait for the _____ to blow over.
- A. 1 – e, 2 – d, 3 – a, 4 – b, 5 – c
B. 1 – e, 2 – b, 3 – c, 4 – d, 5 – a
C. 1 – d, 2 – b, 3 – c, 4 – a, 5 – e
D. 1 – e, 2 – d, 3 – b, 4 – c, 5 – a
E. 1 – b, 2 – c, 3 – d, 4 – a, 5 – e
17. Complete the phrasal verbs choosing a correct word from the list so that they match the definition: (across, out, back, along, apart)
- Come _____ find
 - Come _____ separate into pieces
 - Come _____ become known
 - Come _____ arrive at a place
 - Come _____ return
- A. out, back, along, across, apart
B. apart, along, back, across, out
C. across, apart, out, along, back
D. along, out, apart, across, back
E. along, out, across, apart, back

18. Complete the idioms using the names from the list: (Adam, Bob, Jane, Tom, Jack)
1. They don't give out awards to just any old _____, Dick or Harry.
 2. To do this job you have to be a _____ of all trades.
 3. She was a plain _____ at school who reinvented herself when she went to drama school.
 4. She didn't know me from _____, but she was still very helpful.
 5. Just add the sounds and special effects and _____'s your uncle.
- A. 1 – Bob, 2 – Jack, 3 – Tom, 4 – Jane, 5 – Adam
 B. 1 – Tom, 2 – Jack, 3 – Jane, 4 – Adam, 5 – Bob
 C. 1 – Tom, 2 – Jane, 3 – Jack, 4 – Adam, 5 – Bob
 D. 1 – Bob, 2 – Jack, 3 – Jane, 4 – Adam, 5 – Tom
 E. 1 – Tom, 2 – Adam, 3 – Jane, 4 – Jack, 5 – Bob
19. Identify the terms that defines “The act of judging a case, competition, or argument, or of making a formal decision about something”.
- A. Jurisdiction B. Adjudication
 C. Legislation D. Decision
 E. Adjournment
20. Which of the following words is an antonym of ‘recession’:
- A. Triviality B. Headway
 C. Brunette D. Blasphemy
 E. Profusion

10. Translate the following passage from Gujarati into English.

ભારતમાં ઘણા જૂના સમયમાં પ્રજાસત્તાક સ્વરૂપનું શાસન હતું. કેટલાંક ગણરાજ્યો ઈ.સ. ચોથા સૈકા સુધી અસ્તિત્વમાં હતાં. બૌદ્ધ અને જૈન ઐતિહાસિક નોંધોમાં અને સંસ્કૃત મહાકાવ્યો અને રાજકીય ગ્રંથોમાં આનું નિશ્ચિત રૂપે પ્રમાણ મળે છે. ભારતને લગતા તથા સિકંદરનાં પરાક્રમોને લગતા ગ્રીક અને લેટિન સાહિત્યગ્રંથોમાં પણ ભારતનાં ગણરાજ્યોના ઉલ્લેખો આવે છે.

વૈદિક સમય દરમિયાન કેટલાંક ગણરાજ્યોનું અસ્તિત્વ હતું. એ રાજ્યોનું મહાભારતમાં “અજેય” રાજ્યો રૂપે વર્ણન આવે છે. જેમાં સમાનતાના નિયમોનું પાલન થતું હતું.

બૌદ્ધ સમય દરમિયાનના ગણરાજ્યોનો વિગતવાર અહેવાલ પ્રાપ્ય છે. એ સમયે શાક્ય અને વિજ્ઞેયન ગણરાજ્યો પૂર્વ ભારતમાં સૌથી મહત્વનાં હતાં. શાક્ય ગણરાજ્ય કદમાં નાનું હતું, તો વજ્જી રાજ્યસંઘનો વિસ્તાર ઘણો મોટો હતો અને તેમાં બીજાં આઠ રાજ્યોના પ્રદેશોનો સમાવેશ થતો હતો. “શાક્ય ગણરાજ્યમાં ન્યાયતંત્ર અને વહીવટને લગતાં કાર્યો જાહેર સભામાં થતાં હતાં અને તેમાં યુવાનો તેમ જ વૃદ્ધો બંને હાજર રહેતા. એક સરદારને સભાની બેઠકોમાં પ્રમુખસ્થાન લેવા માટે અને બેઠક ચાલુ ન હોય તો રાજ્યનો વહીવટ સંભાળવા માટે ચૂંટી કાઢવામાં આવતો હતો.”

પાછળથી ઉત્તર, મધ્ય અને પશ્ચિમ ભારતમાં બળવાન લશ્કરી ગણરાજ્યો અસ્તિત્વમાં આવ્યાં. અરાત્તા, ક્ષત્રક, ખત્તિય અને માળવા આમાંનાં વધારે મહત્વના ગણરાજ્યો હતાં અને ઈ.સ. પૂર્વે 326માં પંજાબ અને સિંધ પરની ચઢાઈ દરમિયાન સિકંદરે આ રાજ્યોની સામે લડવું પડ્યું હતું. ઈ.સ. પૂર્વે ચોથા સૈકાનાં પાછળનાં વર્ષોમાં એ ગણરાજ્યોમાંથી મોટા ભાગનાં રાજ્યોનું અસ્તિત્વ હતું અને કૌટિલ્યે પોતાના અર્થશાસ્ત્રમાં તેનો ઉલ્લેખ કરેલો છે. પરંતુ ચંદ્રગુપ્તે પ્રથમ મોટા સામ્રાજ્યની સ્થાપના કરી તે પછી ગણરાજ્યોનો તત્કાળ અંત આવ્યો.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 15

વિભાગ-A

SECTION - A

1. Modernization and Westernization – Are they identical concepts?
1. આધુનિકીકરણ અને પશ્ચિમીકરણ – શું આ બંને એક સમાન વિભાવનાઓ છે?
2. Water shortage in India – Its impact on agricultural production, productivity and on the life of common man.
2. ભારતમાં પાણીની અછત – કૃષિ ઉત્પાદન, ઉત્પાદકતા અને સામાન્ય માનવીના જીવન પર તેની અસર.
3. Do the factors of the backwardness in an area change quickly? – Illustrate with examples.
3. શું કોઈપણ વિસ્તારના પછાતપણાના કારણો ઝડપથી બદલાય છે? - ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 50

વિભાગ - B

SECTION - B

4. Can the Tourism industry bring about revolutionary changes in India with reference to Socio-economic development and the protection of environment?
4. શું પ્રવાસન ઉદ્યોગ એ ભારતમાં સામાજિક-આર્થિક વિકાસ અને પર્યાવરણના સંરક્ષણના સંદર્ભમાં આમૂલ પરિવર્તનો લાવી શકે તેમ છે?
5. Is education a meaningful vehicle of reason and change or a mere tool for acquiring employability skills?
5. શું શિક્ષણ એ વિચારશક્તિ અને પરિવર્તન માટેનું સાર્થક માધ્યમ છે કે પછી રોજગારક્ષમ બનવા માટેના કૌશલ્યો પ્રાપ્ત કરવાનું સાધનમાત્ર છે?
6. Towards cleaner cities in India.
6. ભારતમાં સ્વચ્છ શહેરોનું નિર્માણ.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 50

વિભાગ - C
SECTION - C

7. The film and the theatre reflect the popular culture in societies – Discuss.
ચલચિત્ર અને રંગભૂમિ એ પ્રચલિત લોકસંસ્કૃતિને પ્રતિબિંબિત કરે છે. – આ વિધાનની ચર્ચા કરો.
8. The scope and limitations of Online shopping.
ઓન-લાઈન (Online) ખરીદીનો વ્યાપ અને મર્યાદાઓ.
9. Which is more important – Heredity or upbringing? Why?
વંશપરંપરાગત ઘડતર કે ઉછેર પૈકી શું વધારે મહત્વનું છે? શા માટે?

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 50

1.	Highlight the salient features of Dholavira site of Harappan civilization.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
1.	હડપ્પન સભ્યતાના ધોલાવીરા સ્થળની નોંધપાત્ર લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
2.	Examine the importance of Nalanda and Vallabhi as a centre of learning in ancient period.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
2.	પ્રાચીનકાળમાં શિક્ષણકેન્દ્ર તરીકે નાલંદા અને વલભીનું મહત્વ ચકાસો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
3.	The Solanki dynasty is considered as the Golden period in the history of Gujarat – Discuss.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
3.	સોલંકી રાજવંશને ગુજરાતના ઇતિહાસનો સુવર્ણયુગ ગણવામાં આવે છે. – આ વિધાનની ચર્ચા કરો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
4.	Analyse the revolutionary activities of Indians in Europe and other nations.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
4.	યુરોપ તથા અન્ય રાષ્ટ્રોમાં ભારતીયોની ક્રાંતિકારી પ્રવૃત્તિઓનું વિશ્લેષણ કરો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
5.	Review the role played by Western education in the rise of Nationalism in India.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
5.	ભારતમાં રાષ્ટ્રવાદના ઉદય માટે પાશ્ચાત્ય શિક્ષણે ભજવેલ ભૂમિકાની સમીક્ષા કરો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
6.	“The creativity and artistry in the handicraft and craft of Gujarat has made it world class.” Estimate the appropriateness of the statement describing any three handicrafts of Gujarat.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
6.	“ગુજરાતની હસ્તકળા અને કસબમાં રહેલી સર્જનાત્મકતા અને કલાદૃષ્ટિએ એને વિશ્વસ્તરીય બનાવેલ છે.” ગુજરાતની કોઈપણ ત્રણ હસ્તકળાનો પરિચય આપી આ વિધાનની સાર્થકતાની ચર્ચા કરો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
7.	Discuss in detail, with full illustrations “The Gujarati traditional theatre and subsequent changes.”	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
7.	ગુજરાતની પરંપરાગત રંગભૂમિ અને તેમાં સમયાંતરે આવેલ ફેરફારોને ઉદાહરણ સહિત વિગતવાર સમજાવો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
8.	“The culture of original trio – Vedvani, Bhuddhavani and Vaishnavvani has been percolated in the folk language and devotional songs” – Examine the appropriateness of the statement.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
8.	“વેદવાણી, બુધ્ધવાણી અને વૈષ્ણવવાણીના મૂલત્રયીના સંસ્કાર લોકવાણી ભજનોમાં ઉતર્યા છે.” આ વિધાનની સાર્થકતા તપાસો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10

9. State how and to what extent the modern ideology has influenced the rituals of traditional Indian culture.
9. પરંપરાગત ભારતીય સંસ્કારોના વિધિવિધાનોમાં આધુનિક વિચારસરણીનો પ્રભાવ કેવો અને કેટલો રહ્યો છે તે જણાવો.
10. “The Bhakti Movement of medieval India has prepared the extensive role of the Reformist Movement” – Discuss.
10. “ભારતીય મધ્યકાલીન ભક્તિ આંદોલને સુધારાવાદી આંદોલનની વ્યાપક ભૂમિકા તૈયાર કરેલ છે” – ચર્ચા કરો.
11. Highlight the salient features of Indus Valley Civilization.
11. સિંધુ ખીણ સભ્યતાના નોંધપાત્ર લક્ષણો જણાવો.
12. Analyse the major causes of low literacy rate in India and suggest some reasonable and feasible measures to raise the literacy level in India.
12. ભારતમાં સાક્ષરતાના નીચા દરના મુખ્ય કારણોનું વિશ્લેષણ કરો અને ભારતમાં સાક્ષરતા સ્તરને ઊંચું લાવવા માટેના તાર્કિક અને વ્યવહારુ ઉપાયો સૂચવો.
13. Gujarat’s long seacoast and fishing industry can prosper Gujarat economy – Discuss.
13. ગુજરાતનો લાંબો દરીયાકિનારો અને મત્સ્ય ઉદ્યોગ ગુજરાતના અર્થતંત્રને સમૃદ્ધ કરી શકે છે – ચર્ચા કરો.
14. Highlight the state of organic farming in India and government policy regarding it.
14. ભારતમાં જૈવિક ખેતીની પરિસ્થિતિ વર્ણવો અને તે વિશે સરકારની નીતિ બાબતે ચર્ચા કરો.
15. Write a critical note on the need and significance of Smart Cities Mission in India.
15. ભારતમાં સ્માર્ટ સીટીઝ મિશન (Smart Cities Mission)ની આવશ્યકતા અને તેના મહત્વ વિશે વિવેચનાત્મક નોંધ લખો.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

1.	Evaluate the functioning of the Supreme Court of India as a Guardian of the Constitution.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
1.	બંધારણનાં રક્ષક તરીકે ભારતની સર્વોચ્ચ અદાલતની કામગીરીનું મૂલ્યાંકન કરો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
2.	Though the legislative control over administration is well-defined, the effectiveness of the same is neither felt nor observed – Critically evaluate.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
2.	પ્રશાસન પર વૈધાનિક નિયંત્રણ પદ્ધતિ સારી રીતે વ્યાખ્યાનિત હોવા છતાં, તેની અસરકારકતા, ન તો અનુભવાય છે કે અવલોકનમાં જણાતી નથી. – વિવેચનાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
3.	Has the 10th Schedule of the Indian Constitution a harmless provision? – Examine.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
3.	શું ભારતીય બંધારણની 10મી અનુસુચિ બિનહાનિકારક જોગવાઈ છે? – તપાસો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
4.	‘Fiscal Federalism’ is one of the important features of Indian Constitution and the GST Council is the focal point to foster federalism and democracy – Discuss.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
4.	‘રાજકોષીય સંઘવાદ’ એ ભારતીય સંઘવાદનાં મહત્વનાં લક્ષણોમાંનું એક છે અને જી.એસ.ટી. કાઉન્સિલ સંઘવાદ અને લોકશાહીને પ્રોત્સાહન આપવા માટે એક મહત્વપૂર્ણ કેન્દ્રબિંદુ છે. – ચર્ચા કરો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
5.	Is the Election Commission hampered in performing its role because the Model Code of Conduct does not have a statutory backing? – Evaluate.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
5.	આદર્શ આચાર સંહિતાને વૈધાનિક સમર્થન ન હોવાને કારણે, શું ચૂંટણી પંચને તેની ભૂમિકા ભજવવામાં અવરોધ ઉભો થાય છે? – મૂલ્યાંકન કરો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
6.	Right to Information Act has empowered the citizens, and at the same time indirectly redefined the concept of accountability – Discuss with example.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
6.	માહિતી અધિકાર અધિનિયમે નાગરીકોને સશક્ત બનાવ્યા છે, તે સાથે જ તેણે પરોક્ષ રીતે જવાબદેહીની વિભાવનાને પુનઃવ્યાખ્યાનિત કરી છે. – ઉદાહરણ સહિત ચર્ચા કરો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
7.	“Have civil service organizations and Non-governmental organizations, as a source of grassroot mobilization and an arena for democratic participation become Elitist-driven?” – Critically examine in the Indian context with examples.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
7.	“શું નાગરીક સમાજના સંગઠનો અને બિન-સરકારી સંસ્થાઓ જમીન સ્તરની ગતિશીલતા અને લોકશાહી ભાગીદારીની ગતિવિધીના સ્રોત તરીકે ભદ્રવર્ગ દ્વારા ચલિત છે?” ભારતીય સંદર્ભમાં ઉદાહરણ સહિત આલોચનાત્મક પરીક્ષણ કરો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
8.	Define statutory bodies and quasi-judicial bodies. Examine the purpose of establishing such bodies and bring out the key differences between them.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
8.	વૈધાનિક અને અર્ધ-ન્યાયિક સંસ્થાઓની વ્યાખ્યા આપો. આ પ્રકારની સંસ્થાઓ સ્થાપવા પાછળનાં હેતુઓ અને તેઓની વચ્ચેનાં મુખ્ય તફાવતોને તપાસો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10

9.	Examine the advantages and disadvantages of the lateral entry into Indian Civil Services.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
9.	ભારતીય નાગરીક સેવામાં પાર્શ્વિય (lateral) પ્રવેશનાં ફાયદા અને ગેરફાયદા તપાસો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
10.	“e-governance epitomizes debureaucratization though in reality e-governance negates debureaucratization” – Discuss.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
10.	“ઈ-ગવર્નન્સ બિનનોકરશાહીકરણનું પ્રતીક છે. જો કે, વાસ્તવમાં ઈ-ગવર્નન્સ બિનનોકરશાહીકરણનાં ખ્યાલને નકારે છે” – ચર્ચા કરો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
11.	“Being indifferent to moral values is necessarily not immorality” – Comment.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
11.	“નૈતિક મૂલ્યો પરત્વે ઉદાસીન રહેવું એ અનૈતિકતા નથી” – ટીપ્પણી કરો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
12.	It is argued that ‘Politics’ and ‘Ethics’ cannot be practised simultaneously. – Give your opinion.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
12.	એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે, રાજનિતી અને નિતીશાસ્ત્રનો એક સાથે વ્યવહાર કરી શકાતો નથી. – તમારો અભિપ્રાય આપો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
13.	Differentiate between tolerance and prejudice. What is the way forward to be tolerant without being prejudiced?	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
13.	સહિષ્ણુતા અને પૂર્વગ્રહ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. પૂર્વગ્રહ વિના સહિષ્ણુ બનવાનો માર્ગ કયો છે?	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
14.	Describe human values as (i) subjective and (ii) objective. How are values different from ethics?	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
14.	માનવ મૂલ્યોને (i) વ્યક્તિલક્ષી અને (ii) ઉદ્દેશ તરીકે વર્ણવો. મૂલ્યો નૈતિકતાથી કેવી રીતે અલગ છે?	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
15.	“A man is a hero not because he is braver than anyone else, but because he is brave for ten minutes Longer.” (Ralph W. Emerson) – Elucidate the above statement.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
15.	“એક મનુષ્ય વીરપુરુષ એટલા માટે નથી કે તે બીજા કરતા બહાદુર છે, પણ એટલા માટે છે કે દસ મિનિટ વધુ બહાદુર છે.” (રાલ્ફ વાલ્ડો ઈમર્સન) – ઉપરના વિધાનને ખુલાસાવાર સમજાવો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10

1. The NITI Aayog has given a new dimension to the process of development planning in the country – Discuss.
1. NITI આયોગે દેશમાં વિકાસ આયોજનની પ્રક્રિયાને એક નવું આયામ (dimension) પૂરું પાડ્યું છે – આ વિધાનની ચર્ચા કરો.
2. Give a brief description of “Make in India” and “Startup India” initiatives of Government of India.
2. ભારત સરકારની “Make in India” અને “Startup India” પહેલ (initiatives) સંક્ષિપ્તમાં વર્ણવો.
3. To achieve sufficiency in the energy sector non-conventional sources are very important. – Discuss.
3. ઉર્જા ક્ષેત્રમાં આત્મનિર્ભર થવા માટે બિન-પરંપરાગત સ્ત્રોતો ઘણાં જ મહત્વપૂર્ણ છે. – ચર્ચા કરો.
4. “It is not the size of population, but the quality of human resources does matter, in promoting economic development”. Analyse this statement keeping in view India’s population vis-à-vis level of economic development.
4. “આર્થિક વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવા માટે વસ્તીનું કદ નહિ, પરંતુ માનવ સંસાધનની ગુણવત્તા મહત્વપૂર્ણ છે”. આર્થિક વિકાસના સ્તરની તુલનામાં ભારતની વસ્તીને ધ્યાનમાં રાખી ઉપરોક્ત વિધાનનું વિશ્લેષણ કરો.
5. State the main features of Sustainable Development Vision Document – 2030 of Gujarat State.
5. ગુજરાત રાજ્યના સસ્ટેનેબલ ડેવલપમેન્ટ વિઝન ડોક્યુમેન્ટ – 2030 (Sustainable Development Vision Document – 2030)ની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
6. “The role of food processing technology and dairy technology is very important in our nation-building” – Discuss.
6. “આપણા રાષ્ટ્રના નિર્માણમાં ખાદ્ય પ્રક્રિયા તકનીકી અને ડેરી તકનીકીની ભૂમિકા ખૂબ મહત્વની છે” – આ વિધાનની ચર્ચા કરો.
7. Critically evaluate the current status of Cyber Crime-related policies in our nation.
7. આપણા દેશમાં સાયબર અપરાધ (Cyber Crime) સંબંધિત નીતિઓની સાંપ્રત સ્થિતિનું વિવેચનાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.
8. Is groundwater continuously depleting because “Groundwater is everybody’s property and nobody’s responsibility?” – Elaborate.
8. “ભૂગર્ભજળ એ દરેકની મિલકત છે અને કોઈની જવાબદારી નથી.” શું આ કારણસર ભૂગર્ભજળમાં સતત ઘટાડો થઈ રહ્યો છે? – સવિસ્તાર સમજાવો.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKSકુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKSકુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKSકુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKSકુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKSકુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKSકુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKSકુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKSકુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

9.	"Space Science" which was once dubbed as a luxury, has now become a crucial platform for growth – Explain with example.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
9.	"અવકાશ વિજ્ઞાન" કે જે એક સમયે વૈભવી ગણાતું હતું તે હવે વિકાસ માટે નિર્ણાયક માધ્યમ બની ગયું છે – દૃષ્ટાંત સહિત સમજાવો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
10.	Should we focus on "Mitigating the Climate Change" or "Adapting to the Changing Climate"?	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
10.	શું આપણે જળવાયુ પરિવર્તન (Climate Change) ઘટાડવા ઉપરક ધ્યાન કેન્દ્રીત કરવું જોઈએ કે જળવાયુ પરિવર્તન (Climate Change) સામે અનુકૂળન સાધવું જોઈએ?	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
11.	The Higher Education Commission of India is to be created under National Education Policy 2020. How Higher Education Commission of India will contribute towards re-energizing higher education in India?	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
11.	રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ નીતિ 2020 હેઠળ ભારતના ઉચ્ચ શિક્ષણ આયોગની રચના કરવામાં આવનાર છે. ભારતનું ઉચ્ચ શિક્ષણ આયોગ એ ભારતના ઉચ્ચ શિક્ષણને પુનઃ ક્રિયાશીલ કરવા માટે કેટલું યોગદાન આપશે?	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
12.	What are the bottlenecks in India's mission to become world's semiconductor hub? What measures should be undertaken to overcome bottlenecks?	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
12.	વિશ્વના Semiconductor hub (અર્ધવાહક ઉત્પાદનનું કેન્દ્ર) બનવાના ભારતના ધ્યેયમાં કઈ બાબતો અવરોધરૂપ છે? આ અવરોધોને દૂર કરવા માટે કયા ઉપાયો કરવા જોઈએ?	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
13.	How Gujarat Sports Policy 2022-2027 will contribute towards promoting sports culture in Gujarat?	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
13.	ગુજરાતમાં ખેલકૂદ સંસ્કૃતિને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે ગુજરાત ખેલકૂદ નીતિ (Gujarat Sports Policy) 2022-2027 કઈ રીતે સહાયરૂપ થશે?	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
14.	Explain Government of Gujarat's "Mission School of Excellence Project".	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
14.	ગુજરાત સરકારના "મિશન સ્કૂલ ઓફ એક્સેલેન્સ પ્રોજેક્ટ" (Mission School of Excellence Project) વિશે વિગતવાર માહિતી આપો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10
15.	"The Modernization of Prisons (MoP) Project is very important project for nation." – Evaluate the same.	મેળવેલ ગુણ / OBTAINED MARKS
15.	"જેલોનું આધુનિકીકરણ (Modernization of Prisons) (MoP) યોજના એ રાષ્ટ્ર માટે ખૂબ મહત્વની યોજના છે." - આ વિધાન ચકાસો.	કુલ ગુણ / TOTAL MARKS: 10